

LEDENRAADPLEGING PASSEND ONDERWIJS

VO-raad

VO-raad,

Oktober – december 2009

INLEIDING

De VO-raad heeft in de periode oktober-november 2009 in 8 regio's¹ met leden gesproken over de heroverweging passend onderwijs. Tijdens de Algemene Ledenvergadering van de VO-raad op 3 december 2009 zijn eindconclusies getrokken.

“Sjoerd Slagter gaf tijdens de hoorzitting met de leden van de Vaste Kamercommissie onderwijs (20 november 2009) aan dat hij er vertrouwen in heeft dat de schoolbesturen en de samenwerkingsverbanden hun zorgplicht waarmaken. Als drie belangrijkste pijlers voor de zorgplicht noemde hij dat ieder bestuur meedoet, dat elke school zelf zijn zorgbreedte bepaalt en dat elke school zich daarover verantwoordt. De VO-raad heeft al eerder een belangrijk voorbehoud gemaakt met betrekking tot adequate bekostiging. Tijdens de hoorzitting is dat nogmaals onder de aandacht gebracht van de aanwezige Kamerleden.”

Doelgroep

Bestuur en management van VO scholen. Bij de uitnodiging is aangegeven dat ook zorgcoördinatoren en leden van de (G)MR welkom zijn.

Thema's heroverweging

Bij de ledenraadpleging is ingegaan op de belangrijkste thema's van de heroverweging Passend Onderwijs:

Zorgplicht

De leden voelen zich verantwoordelijk voor goed onderwijs aan alle leerlingen, ook aan leerlingen met ingewikkelde onderwijsvragen. Het realiseren van de zorgplicht zal in nauwe samenwerking moeten worden opgepakt met het VSO, soms in speciale scholen soms in voorzieningen in de VO school (zoals bijvoorbeeld trajectklassen).

Zorgplicht kan vrijwel nooit door een schoolbestuur alleen worden waargemaakt, samenwerking is nadrukkelijk aan de orde.

Rol van het samenwerkingsverband vo

Het samenwerkingsverband vo (swv vo) wordt gezien als een geschikt overlegorgaan om tot een sluitend geheel van voorzieningen in een regio te kunnen komen. Het swv zal een systematiek dienen te ontwikkelen waarbij de handelingsgerichte diagnostiek – zo objectief mogelijk – wordt vormgegeven. Ook zal het swv de toegang tot voorzieningen, waaronder de scholen voor cluster 3 en 4, maar ook bijvoorbeeld een reboundvoorziening, dienen te regelen.

¹ Hoofddorp, Deventer, Leende, Vlaardingen, Drachten, Vleuten, Zwolle en Utrecht. In totaal hebben ca. 400 mensen de raadplegingen bijgewoond.

Handelingsgerichte diagnostiek

Er is breed draagvlak voor een systematiek waarbij rekening wordt gehouden met de onderwijsvraag van een leerling in combinatie met de draagkracht van de school/docenten. De huidige landelijke criteria leiden tot veel overbodige bureaucratie en focussen zich op leerlingkenmerken. Ook is er veel kritiek op het digotome karakter (alles of niets) en de starheid. De leden zien veel voordelen in een gevarieerder en flexibeler systeem dat leidt tot meer maatwerk.

Landelijke referentiekader

Er is behoefte aan goede voorbeelden, modellen en praktijkbeschrijvingen. Een referentiekader biedt daartoe mogelijkheden. Uitgebreide wetgeving wordt als niet gewenst en niet noodzakelijk geacht. Samenwerkende schoolbesturen zijn goed in staat vorm te geven aan de nieuwe koers en kunnen bij een breed palet aan mogelijkheden binnen een referentiekader zelf keuzes maken.

Op vrijwel alle locaties is aandacht gevraagd voor de transitie momenten, met name tussen het primair onderwijs en de VO sector en tussen VMBO-MBO.

Bekostiging

Een kleine minderheid was van opvatting dat als zorgplicht wordt belegd bij het schoolbestuur ook de zorgmiddelen naar de schoolbesturen dienen te gaan. Vanuit de gedachte dat de inzet van de middelen veel aan transparantie dient te winnen, veel schoolbesturen niet in staat zijn als individueel schoolbestuur inhoud te geven aan zorgplicht, een dreigende versplintering van expertise en veel administratieve handelingen voor bekostiging van bovenschoolse voorzieningen en plekken in cluster 3 en 4 scholen, was de overgrote meerderheid voor bundeling van middelen op het niveau van het swv.

Er is zeer veel draagvlak voor het anders organiseren van de ambulante begeleiding (AB). Samenwerkende schoolbesturen zien veel mogelijkheden om de AB efficiënter en ook effectiever in te richten. Men heeft daarbij een verantwoord invoeringstraject voor ogen, rekening houdend met het AB personeel en de opgebouwde expertise.

Veel zorg werd geuit over de budgettering, zeker in combinatie met verevening. Het kan niet zo zijn dat financiële overwegingen goede oplossingen voor kinderen in de weg staan. Dit wordt als een enorme opgave voor de sector gezien.

Positie van REC's en VSO scholen

De uitbreiding van de swv met scholen voor cluster 3 en 4 wordt als zeer welkom ervaren. De leden zien veel voordelen in het zelf regie voeren over de AB en begrijpen dat deze verschuiving van middelen enige onrust geeft in het VSO. Zij spreken uit dat de participatie van de cluster 3 en 4 scholen (waarbij wordt opgemerkt dat cluster 2 al vaak betrokken is bij de regionale netwerken) wordt opgepakt en er sprake zal zijn van een gelijkwaardige basis van samenwerking. Ook spreken zij uit dat er zorgvuldigheid zal worden betracht met de werkgelegenheid van de AB'ers.

Docenten

Het onderwijs bieden aan leerlingen met ingewikkelde onderwijsvragen vraagt veel van de professionaliteit van de docent. Hij/zij dient in de verdere ontwikkeling van Passend onderwijs absoluut centraal te staan. De leden voelen zich daar zeer verantwoordelijk voor en onderkennen dat er nog een stevige slag moet worden geslagen. Het integreren van Passend onderwijs in het personeelsbeleid vraagt volop aandacht.

Medezeggenschap

Het belang van medezeggenschap wordt door de leden van de VO-raad onderkend. Er is echter geen draagvlak voor een vorm van *verplichte* bovenbestuurlijke medezeggenschap. De huidige mogelijkheden die de WMS biedt zijn meer dan voldoende om – indien gewenst – deel- of themaraden in te richten.

Wel onderkennen de leden dat thema's als:

- het vaststellen van het school-zorgprofiel,
- de wijze van indicering,
- de toekenning van middelen, en
- de kwaliteit van de zorgarrangementen

om een verdieping en verbetering van het proces van medezeggenschap vragen.

Conclusies

De behandeling van de heroverweging Passend Onderwijs tijdens de Algemene Ledenvergadering van 3 december 2009 vormde het sluitstuk van de ledenraadpleging. De hoofdconclusie is dat de leden van de VO-raad na raadpleging akkoord gaan met de hoofdlijn van de heroverweging passend onderwijs. De leden van de VO-raad nemen hun maatschappelijke verantwoordelijkheid en daarmee de zorgplicht. De omslag naar Passend onderwijs met de bijbehorende beschikbare middelen wordt wel gezien als een zware opdracht voor de onderwijssector. Er zijn nog veel uitwerkingsvragen, kanttekeningen, voorwaarden en een voorbehoud voor wat betreft de bekostiging.

Voorbehouden en voorwaarden voor invoering heroverweging passend onderwijs

- ***Bekostiging*** Voor wat betreft de rugzakmiddelen moet de onderwijssector in 2012 terug naar het niveau van 1 oktober 2007 (begroting 2008) terwijl het aantal rugzakken alleen maar is toegenomen in de afgelopen periode. In de brief van de staatssecretaris van november 2009 wordt beschreven dat de sectororganisaties hierbij een voorbehoud maken. De VO-raad wil hier in twee opzichten op inspelen; a) de besteding en de effecten van de rugzakmiddelen transparant maken – op die manier kunnen we ook aangeven of er voldoende zorgmiddelen zijn - en b) de sector zal een inspanningsverplichting op zich nemen om een efficiëncyslag te maken. De komende jaren moet blijken of we als onderwijssector inderdaad een efficiëncyslag kunnen bewerkstelligen of dat we moeten constateren dat er onvoldoende middelen beschikbaar zijn voor het verlenen van extra zorg in het onderwijs.
- ***Medezeggenschap*** Er moet meer werk gemaakt worden van medezeggenschap van ouders en personeel. In de nadere uitwerking van het referentiekader wordt onderzocht of de Wet op de Medezeggenschap moet worden aangepast. Voor de VO-raad en AOC Raad kan dat niet betekenen dat bovenbestuurlijke medezeggenschap voor alle regio's verplicht wordt gesteld.
- ***Wetgeving en referentiekader.*** Er is sterke voorkeur voor een 'slanke' wetgeving en een stevig referentiekader. Wetgeving roept per definitie gedrag op dat leidt tot het minimaal voldoen aan wat moet. Een referentiekader waar besturen zich aan committeren biedt meer mogelijkheden voor een goede invoering van passend onderwijs. Een kader van voldoende omvang moet voorkomen dat elk samenwerkingsverband of elke instelling het wiel opnieuw moet uitvinden.